

Retorno a Dresde després de 30 anys amb un nou bagatge: un curs sobre wagnerisme impartit pel professor Dr. Roger Alier a la Universitat de Barcelona, un curs sobre Karl M. von Weber atorgat per Ramon Bau (2011), havent llegit *La Meva Vida* de Richard Wagner i altres llibres cedits per la Biblioteca que dirigeix Jordi Mota de l'Associació Wagneriana de Barcelona.

Inicio una passejada per Dresde, preciosa ciutat que patí un terrible bombardeig el 13 de febrer de 1945, dia que coincideix amb el 70^è aniversari de la mort de Richard Wagner. Ara totalment restaurada, recordem el seu passat weberian i wagnerian, dos grans compositors que, malgrat no haver-hi nascut, han deixat la seva petjada. Aquí van treballar per engrandir l'òpera romàntica alemanya, convertint-la en l'òpera nacional alemanya, essent l'iniciador Weber i el màxim representant Richard Wagner.

Karl M. Von Weber (Eutin, 19/11/1786 – Londres, 5/06/1826), és nomenat director del Teatre d'Òpera a Dresde i Mestre de Capella de la Cort l'any 1816. Weber era cosí germà de l'esposa de Mozart, Constance.

Això li marcarà la infància i l'adolescència. Va compondre música instrumental de vent, vocal i teatral.

L'òpera més important, *El Caçador Furtiu* (*Der Freischütz*, 1817), va ser estrenada a Berlín. *Euryanthe* estrenada a Viena i *Oberon* a Londres, són òperes lliures de la moda francesa i italiana (*Revista Wagneriana* N.78-80, Ramon Bau). Divuit anys després de la seva mort a 1844, van encarregar a Richard Wagner que es cuidés de portar a Dresde les seves restes mortals.

Richard Wagner (Leipzig, 22/05/1813 – Venècia, 13/02/1883) tenia un any quan va morir el seu pare. La seva mare, Johanna Patz, es casà amb Ludwig Geyer. Van viure a Dresde en un apartament a la *Moritzstrasse*, a prop del nou mercat. Geyer és visitat per Weber. El seu germà gran, Albert, és cantant. Les seves

germanes, Clara, Rosalia i Lluïsa són actrius. L'adolescent Richard estudià a la *Kreuzshule*. Segons escriu a *La Meva Vida*, Richard Wagner volia interpretar l'obra de l'admirat Weber, així com també la de Beethoven. formato del cuadro de texto de la cita.]

Quan viu a París escriu dues ressenyes referents al *Freischütz*: una a la *Revista i Gasetta Musical* (30/05/1841) i l'altra del mateix any, per als alemanys al diari *Abend Zeitung* de Dresde. Al retorn de París s'instal·la a Dresde amb la seva esposa, Minna (casats el 24 d'octubre de 1836). Canvia de domicili freqüentment. Lloguen un pis a Johannes Allee, al 5 de *Waisenhausstrasse*.

Estrena la seva òpera *Rienzi* el 20 d'octubre de 1842 i és un gran triomf. Rep el suport de la vídua de Weber, Carolina. És nomenat Mestre de Capella de Dresde i s'instal·la al 9 de *Marienstrasse*. És envejat pels seus col·legues. A la primavera, quan escriu el llibret de *Tannhäuser*, viu a prop del Zwinger, al 6 d'*Ostraalle*. Té un piano de cua *Breitkop i Haertel* i una Biblioteca especialitzada en literatura antiga alemanya.

Porta gran activitat musical fins que comença l'activitat política que en el moment de la Revolució de 1849, el porta a l'exili a Suïssa. Li ajuda econòmicament el seu amic Liszt. A partir d'aquest fet, comença una nova etapa de la seva vida.

Segueixo la passejada pel centre de Dresde, la dita *Florència de l'Elba*. El Zwinger té el màxim esplendor: l'Òpera de l'arquitecte Semper que substituï el *Hof Theater* a on s'havia estrenat *Rienzi* (20/10/1842), el *Vaixell Fantasma* (2/1/1843) i *Tannhäuser* (19/10/1845). Va ser destruït per un incendi fortuït al 1869.

Seguim fins al Museu Històric, el *Landhaus*. Visitem el tercer pis, una sala consagrada a la música de Dresde, amb un bust i una pintura de Richard Wagner. Una altra sala representa la Revolució de 1849 en què hi va participar i per la qual Wagner va haver de fugir, declarat *persona non grata*. Va començar a compondre el *I Acte de Tannhäuser* al 1844. El diumenge de Rams dirigí la Pastoral amb l'orquestra que havia dirigit també Weber.

Segueixo per als voltants de Dresde que guarda tants records wagnerians. Donada l'època de l'any de la meua visita (gener), hi ha museus tancats al

Associació Wagneriana. Apartat postal 1159. Barcelona 08080
[Http://www.associaciowagneriana.com](http://www.associaciowagneriana.com) info@associaciowagneriana.com

públic. A Pillnitz, la residència d'estiu de la Família Reial Saxona, dedica una *cantata* al Rei, desenvolupant la marxa de *Tannhäuser* (12/8/1844).

Un altre episodi va ser l'encàrrec de portar a Dresde, des de Londres, les cendres de Weber. Arriben primer a Hamburg amb el vaixell *John Bull*. Després arribarien solemnement per l'Elba. Richard Wagner compon per aquest esdeveniment una obra amb motius de l'òpera *Euryanthe* (obres *Am Weber's Grabe* en re bemoll major i el *Trauermusic, R. W. N.68-70*, Ramon Bau). Al cementiri catòlic de Fredrichstadt llegí l'oració fúnebre (14/12/1844).

Arribem a Hosterwitz on es troba la casa d'estiueig de Weber. Aquí es guarda la pedra funerària del primer monument i l'oració fúnebre esmentada anteriorment. A deu kilòmetres de Planitz trobem Graupa. Localitzem el carrer de Richard Wagner i descobrim *La Casa de Lohengrin* on composà el *III Acte de Lohengrin* que té un petit museu al jardí i un bust de Richard Wagner. A Friedrichstadt, el *Palau Marcolini*, ara hospital, va viure i acabar *Lohengrin* (1847-49).

Seguim pels voltants de Dresde, a prop de les ruïnes de *l'Església de la Bust Trinitat* on està enterrada la soprano i amiga de Richard Wagner *Wilhelmine Schröder*, segons llegim a la tomba. A Blasewitz va fer una estada quan composava el llibret de *Rienzi* (juny-juliol 1837).

A Loscawit contemplem la casa de *Schiller* i la casa de *Friedrich Wieck*, pare de Clara Schumann. Però la casa on va acabar *Tannhäuser* (desembre de 1844) no existeix. Les heures han tapat les pedres i ha desaparegut totalment. Aquesta òpera va ser estrenada el 19 d'octubre de 1845, amb el paper d'Elisabet cantat per la seva neboda Joana. Sabem que entre l'elit del públic hi assistia *Hans Von Bülow*, alumne de Liszt, futur director d'orquestra i futur primer marit de Cósima Liszt i gran wagnerià.

Dintre de la ciutat llegeix en el *Restaurant Engel* el llibret de *Lohengrin* davant l'arquitecte *Semper* i el músic *Robert Schumann*, entre d'altres. També prepara la Novena Simfonia de Beethoven per al Diumenge de Rams. L'escoltarà *Bankunin*, l'anarquista, quan la dirigeix per darrera vegada a Dresde. Llegeix als seus amics el poema *La Mort de Sigfrid*.

Durant la Revolució observa els moviments de la tropa des de la torre de *l'Església de la Sta. Creu*, a on va rebre la confirmació. Ha de fugir i Liszt

Associació Wagneriana. Apartat postal 1159. Barcelona 08080
Http://www.associaciowagneriana.com info@associaciowagneriana.com

l'ajuda. Té 36 anys quan ha d'acabar aquesta estada a Dresde. Hi retornarà per visitar a la seva primera esposa, Minna, per darrera vegada. Quan mor és enterrada al Cementiri de Santa Anna, bombardejat al 1945.

Amb Còsima visita la ciutat per demanar suport econòmic per a *Bayreuth* (1871-1873). Visiten el banquer *Otto Wessendonck* i la seva esposa *Matilda*, autora dels poemes que musicà Richard Wagner i inspirada de l'Òpera *Tristany i Isolda*, quan vivien a Zurich, abans d'instal·lar-se a Dresde. Els estius els passaven a la *Villa Traunblick*, junt el llac Traunsee (Àustria), actualment propietat de la família Hawle (que van invitar uns membres de l'Assemblea Wagneriana de Barcelona 2010).

En aquesta paradisiàca mansió on va morir el 31 d'agost de 1902, van explicar que Richard Wagner la va visitar. Probablement, una llegenda. La darrera visita a Dresde de Richard Wagner va ser poc temps abans de morir (1881). Recordaria la seva vida passejant pel centre, el *Zwinger*, i altres racons. Després amb un carruatge recorrerà els seus voltants on va compondre llibrets i òperes. Ell és el creador de l'Art Total: escenografia, llibret i música, l'òpera innovadora, en la ciutat en què sorgí el primer esborrany de *l'Anell*.

MONTSERRAT VILA